

U ovom djelu pokazuje nam pisac, koliko i što su svećenici hrvatski učinili na prosvjetnom polju. Počinje sa poslanicom kardinala Haulika na svećenstvo o školi, zatim govori o hrv. prosvjeti i svećenstvu, tko je osnovao župske i gradske škole, sjemenišne škole, tko je osnovao prve gimnazije, o hrv. preporodu i svećenstvu, o apsolutizmu i njegovu doba, o školskom zakonu od 1874., o školskom zakonu od 31. listopada 1888. To je djelo kao bibliografski leksikon hrv. svećenstva o njihovom životu i radu na prosvjetnom polju. Svakako si je stekao g. Plevnjak time lijepu zaslugu, što je pregled toga rada stopio u jednu knjigu, koja — prem je zbirka materijala — lijepo se i zgodno čita. Ti će „Prilozi“ biti od velike koristi za onoga, koji će se jedanput odvažiti na to djelo, da napiše kulturnu povijest Hrvata ili kult. povijest hrv. svećenstva. Dakako da su pojedine biografije manjkave, a neke su sasvim izostale, ali to nije krivnja pisca, nego krivnja prilika — morao je računati sa prostorom, a opet uz najbolju volju nije mogao doći do gdjekeje biografije. Po mom mnijenju držim; da bi sadržaju i načinu obradbe Plevnjakovo knjizi bolje pristajao naslov „Gragja za kult. povijest hrv. svećenstva“. Lijepi broj slika čini lekturu zanimivijom. — Preporučujemo.

Augustinus Lehmkuhl S. I. *Theologia moralis*. Jedanaesto izdanje. Herder, Freiburg 1910. 2 sveska. I. sv. str. XX. i 900. II. sv. str. XVI. i 950. Cijena K 24 vezano K 29'76.

Poznato je ovo solidno djelo učenoga Isusovca na daleko i ši-

roko. Ovo najnovije jedanaesto izdanje razlikuje se od prijašnjih deset znatno u mnogočem. Ne samo da je cijelo djelo prepravljeno (ab integro revisa), popravljeno (refecta) i pomnožano (adaucta), napose traktat o ženidbi prema dekretu *Ne temere*, traktat o sv. pričesti, o misnoj plaći, posljednjoj pomasti prema novijim odredbama sv. Stolice, zatim mnoga socijalna i ekonomska pitanja n. pr. o ugovoru između poslodavca i radnika, o privatnom monopolu, o društvima za osiguravanje itd.; — nego je auktor u ovom izdanju napustio onaj svoj način prikazivanja, da je najprije sabrao načela o jednom poglavlju, a onda vraćajući se na njih riješavao potanko razne dvojbe i pitanja, koja se izvode iz spomenutih načela. Sada pak čim je postavio koje načelo, odmah se je dao na tumačenje i aplikaciju, tako te mu je djelo veoma jedinstveno i preglednije. No budući da poradi toga preuđenja gotovo nijedna stranica u najnovijem izdanju ne odgovara više stranicama prijašnjih izdanja, a tako ni brojevi postranični, za to je auktor na koncu druge sveske dodao poseban pregled, po kojem je lako naći broj novoga poretka, ako imadeš broj staroga poretka u prvih deset izdanja (*Numerorum marginalium ordo novus collatus cum veteri ordine*). — Preporučujemo svakomu ovo solidno djelo moralnoga bogoslovlja.

P. Thomas Villanova Gerster *Ö. C. Katholische Sittenlehre* I. Allgemeiner Teil. Brixen, Tyrolia 1910. (str. X. i 166). Cijena K 3. To je moralna u njem. jeziku napisana, koju je auktor kapucin Gerster kao profesor istoga